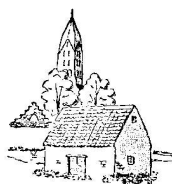

Verksamhetsberättelse för 2014

BULAN

**Tingstäde Hembygdsförening
för Natur och Kultur**

DIPLOM

I tävlingen Gotlands Bästa Sockenblad, utlyst
av Gotlänningens Tryckeri AB i samarbete
med Gotlands Hembygdsförbund, har

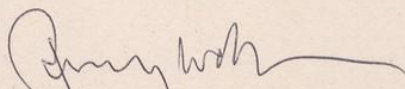
DELAT TREDJEPRIS

PÅ 1.000 /ETTTUSEN/ KRONOR VARDERA TILLDELATS

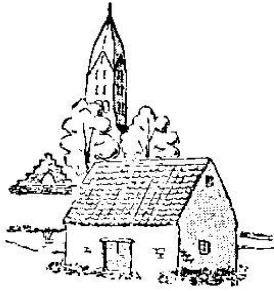
NAVASKAFT och TINGSTÄDEBLADET

*"för inriktningen på barn och ungdom
i dagens sockenliv"*

Visby 8 december 2014
Gotlänningens Tryckeri AB

Tommy Wahlgren, ordförande

Verksamhetsberättelse för år 2014

Tingstäde hembygdsförening

för natur och kultur

Tingstäde Hembygdsförening bildades ursprungligen 1934 men den upphörde efter en kort tid när entusiasterna flyttade från socknen. Föreningen fick en nystart den 22 april 1951 vid planeringen och firandet av 200-års jubileet till minne av Christopher Polhems död 1751 och fortsatt sin verksamhet sedan dess.

Egendom och avtal

Tingstäde hembygdsförenings organisationsnummer är 834001-0399.

Föreningen äger Polhemsgården, Danielssons torp i Backhagen med omgivande markområden och ansvarar för skötsel och tillsyn av skans 1 (fästningen) som ägs utav Statens Fastighetsverk. Kolarstugan vid Kutkälldu och området vid idrottsplatsen står också föreningen som ägare till.

Föreningen äger även markområde vid den s.k. Järnvägsparken i Tingstäde, som är utarrenderat och ett markområde som upplåtits till återvinningsstationen.

Styrelsens sammansättning

Ordförande	Hans-Yngve Magnusson
Vice ordförande	Magnus Christiansson
Kassör	Pernilla Norlander
Sekreterare	Katrin Lötgård
Ledamot	Hans Boman
Ledamot	Åke Stenman
Ledamot	Mona Nylund
Ledamot	Bengt Norman
Ledamot /bokförare/	Berit Pettersson
Ersättare	Steve Nilsson
Ersättare	Anders Anderson
Ersättare	Åke Ekström

Arbetsutskottet har bestått av ordföranden, vice ordföranden, sekreteraren och kassören.

Styrelsen har haft tolv (12) protokollförda styrelsemöten och ett medlemsmöte under verksamhetsåret 2014 samt ett arbetsutskottsmöte.

År 2014 hade föreningen 380 betalande medlemmar fördelade på 205 hushåll. Årsavgiften per person är 75 kr och för barnfamiljer är avgiften 175 kr. Föreningen är medlem i Sveriges respektive Gotlands Hembygdsförbund samt i ArbetSam, förkortning av "Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd".

Föreningens vision och mål

Föreningens strävan är att även i fortsättningen samla bygdens folk kring det som är viktigt, värdefullt och intressant i vår bygd, att tydliggöra bygdens identitet för att få folket att känna samhörighet och gemenskap, att utveckla bygden till ett attraktivt boende där vi "bryr oss om varandra" trots olika kulturella och sociala bakgrunder, samt medverka till att mötesplatser skapas för bygden. Tillgänglighet av våra sevärdheter är en av föreningens ledstjärnor för all verksamhet inom föreningens ansvarsområden.

Vision tillkommen år 2011:

"Tingstäde är en av Gotlands mest välbesökta platser med naturen, träsket, Christopher Polhem och försvarshistoriska kulturarvet i centrum. I Tingstäde vill människor bo, arbeta och bedriva verksamhet och här finns en utvecklad och allsidig service för såväl fastboende som turister".

Kommittéerna och arbetsgrupper

Under 2014 har åtta kommittéer och ett antal arbetsgrupper arbetat med verksamheten inom föreningen. Även om styrelsen har det totala ansvaret för all verksamhet, så har kommittéerna arbetat självständigt och ansvarat för en stor del av de verksamheter som bedrivits inom föreningen.

Årsmötet ägde rum den 16 mars i Gazeliigården och föreningen bjöd ett 50-tal medlemmar på smörgåstårta, kaffe och kaka. Ordförande för årsmötet var Kjellåke Nordström från Gotlands hembygdsförbund och han inledde årsmötet med att berätta om hembygdsförbundets planerade verksamheter för 2014.

Medlemsmöte i Gazeliigården den 7 okt med 40 deltagare

Under hösten inbjöds alla boende i Tingstäde och alla utsocknes medlemmar till en öppen diskussionskväll om nuläge och framtidstankar kring föreningen och dess uppgifter och utmaningar.

Information

Under året har fyra nummer av Tingstädebladet getts ut. Bladet deltog också i tävlingen om Gotlands bästa sockenblad som utlysts av Gotlänningens Tryckeri AB och hamnade på en hedrande tredjeplats med motiveringen "för inriktningen på barn och ungdom i dagens sockenliv".

I redaktionsgruppen har Rita Hansson, Berit Pettersson och Mona Nylund ingått.

Hemsidan (www.hembygd.se/tingstade) har utvecklats och fyllts på med bilder och text. En facebookside (<https://www.facebook.com/tingstadehbf>) har startats.

Föreningens verksamhet och arrangemang har marknadsförts och återkopplats via dagspress, helagotland.se, gotland.net, facebook, hemsidan och Tingstädebladet. Det har också delats ut information och inbjudningar i socknens alla brevlådor och via mail. En Tingstädealmanacka för 2015 har getts ut.

Naturkommittén

Kommittén har bestått av sju aktiva medlemmar: Bengt Norman, Stefan Blomberg, Steve Nilsson, Anders Anderson, Rolf Hägg och Tarja Matthing med Hasse Boman som ledare. Vid några tillfällen har Fred Boman och Henning Andersson kallats in som gästarbetare.

På valborgsmässoafton blev det fackeltåg från Polhemsgården till brasan vid träsket och Byggfackens PRO-kör sång några vårvisor och det avslutades med fyrverkeri. Kaffe och tårta serverades i försvarsmuseet och även där underhöll PRO-kören. Resterna av majbålet städades bort efter en vecka.

Under våren fixades veden till kolarstugan samt ved till mila nummer 17. Milan tändes den 16 maj och då var det ca 70 personer på besök. Helge Gardelin underhöll med musik på nyckelharpa.

Den sedvanliga vandringen från Polhemsgården till Kutkälldu var den 18 maj och Gerd Norman och Gerd Boman serverade kajpsoppa. Milan stängdes den 19 maj och revs och sorterades den 22 maj.

Under 2014 har vandringsleden och området kring Kutkälldu, milstenarna, den gamla skjutvallen och minnesstenen på Roseshajd röjts från gräs och sly. Även vägen in till Kutkälldu har röjts och lagats och ån har rensats inför Röda Korsets barkbåtsregatta i maj. Plank har sågats och lagts på blöta områden längs Källeden.

Forskningskommittén

Kommittén har bestått av sju aktiva medlemmar: Bengt Norman, Åke Eliasson, Berit Pettersson, Rune Johansson, Kerstin Kjellin och Bojan Andersson med Hans-Yngve Magnusson som ledare. I januari genomfördes en träff med Jakob Ronsten där han berättade om sin bok "Gotländska gårdar och ägor kring år 1700" som beskriver lantmätarnas kartläggning av samtliga gårdars tillgångar.

En liten utställning med skolplanscher och skolans uppstoppade fåglar ordnades i magasinet lagom till Tingstädedagen.

Gamla damkläder som tillhört Sofia Olofsson, född Hägbom, har skänkts av Birgit Karlsson, född Stenberg, från Hellvi. En del gamla foton har skänkts till föreningen.

Ett besök på kyrkogården och en rundvandring bland gamla boplatser vid Myrvälder har gjorts. Foton har skannats och namngivits och en del artiklar har skrivits för Tingstädebladet.

Fästningskommittén

Kommittén har bestått av elva medlemmar: Åke Ekström, Åke Stenman, Anders Nilsson, Göran Nyberg, Torsten Löfqvist, Leif Pettersson, Rune Johansson, Roger Stenström och Åke Eliasson med Kjell Pettersson som ledare. Övriga som varit med under året: Roger Holmer, Martin Jakobsson, Göran Lindahl, Klas-Ivan Höglund, Göran Hellström och Lasse Gustafsson. Hedersmedlem: Per-Åke Wallin.

Fästningen har besökts av ca 6 500 st besökare, varav ca 1 500 var barn under 15 år. Vi har haft ca 35 möten/arbetsträffar under året.

Året präglades av planering och firande av de 100 åren som gått sedan kung Gustav V invigde fästningen den 21 september 1914. 100-års jubileum startade under Tingstädedagen med invigningstal av länsrådet Peter Molin efter att salut skjutits vid fästningen. Evert

Jansson läste spökhistorier i sjukrummet och den nyinspelade filmen med tal av Bengt-Åke Rundqvist premiärvisades. Ca 700 personer besökte fästningen under dagen.

Tak till cykelställen har färdigställts och målats. Statens Fastighetsverk stod för inköp av material och föreningen för byggandet. Under hösten fortsatte röjning av nyuppväxt sly mellan Fästningen och väg 148. Vykort med två olika motiv har tryckts upp.

För fjärde året har Ann-Marie Sahlsten tagit hand om inträdet under sommarsäsongen och för guidning anställdes Daniel Bjurqvist och Moa-Lisa Magnusson. Säsongen utökades med två veckor till sammanlagt tio veckor.

Kraggmotorn har startats tre gånger under året. Där har vi fått hjälp av Göran Lindahl, Göran Hellström och Lasse Gustafsson, som även lärt upp kommittémedlemmen Leif Pettersson hur man kör den. Utöver sommaröppet så har 24 olika grupper varit på besök och blivit visade runt i Skans 1.

Ett samarbete med övriga militära museer på Gotland har påbörjats och en gemensam informationsfolder för 2015 planeras.

Gårdskommittén

Kommittén har bestått av tio medlemmar: Mats Pettersson, Gerd Stenström, Mats Boman, Roger Holmer, Jonnie Wahlgren, Rune Johansson, Lena Nyberg, Paul Eklund och Åke Ekström med Allan Stenström som ledare.

Julgranen från 2013 har tagits ner. Snöskottning har skett vid behov. Sedvanlig fagning utfördes med hjälp av Sliteskolan. I maj var det stor storstädning av alla hus på Polhemsgården med hjälp av styrelsen och några medlemmar.

En trogen liten skara har samlats varje måndag under sommarhalvåret för att sköta grönytor samt löpande underhåll.

Till första advent höggs och sattes upp en belyst gran samt ljusstakar i fönstren.

Delar av gårdskommittén har medverkat vid Tingstädedagen och Midsommarfirandet.

Visning av Polhemsgården och museet har skett vid några tillfällen.

Båtarna – ansvariga Jonny Högefors

Båda plastbåtarna har varit flitigt uthyrda vid ca 100 tillfällen under säsongen. Under våren iordningställdes en glasbottenbåt som döpts till Bulan. Bulan hyrs ut enbart för turer till Bulverket och har varit uthyrd ca 20 gånger under sommaren. Även i år har Jonny Högefors lånat ut en plastbåt och även lånat ut sin elmotor till hembygdsföreningen tills de köpt en egen till Bulan.

Det har varit ett omfattande arbete med uthyrningen och hyrespersonerna har mötts upp såväl vid uthyrning som vid återlämning. Dessutom var sommaren solig, varm och lång men det har fungerat bra tack vare att flera personer har hjälpts åt med uthyrningen. Ett stort tack till alla som har hjälpt till under den gångna sommaren.

Bakgruppen

Bakning av stenugnsbröd har skett till julmarknaden.

Danielssons torp i Backhagen

Ledare är Bengt Norman och med hjälp av Steve Nilsson och gårdskommittén har städning, fagning och slåtter utförts och i trädgårdslandet har gamla grönsaker odlats. Ett antal besökare har visats runt i huset och på gården.

Midsommarfesten

Enligt mångårig tradition hämtade gårdskommittén löv till midsommarstången och sedan hjälptes besökarna åt att klä den. Norra Gotlands Folkdanslag underhöll med dans och gruppen "Mer eller mindre" spelade durspel. Till allas förtjusning dök trollkarlen Elias Bjärgvide upp och visade många finurliga konster och trix.

Monica Mårs visade upp gosiga kaniner och kattungar att klappa. Det fanns möjlighet till ridning och att åka med häst och vagn.

I ladan såldes kaffe med dopp, glass eller korv med bröd och i magasinet kunde man titta på skolplanscher och uppstoppade fåglar från Tingstäde skola. Trots regn på förmiddagen så hade vi många besökare och totalt 600 lotter såldes.

Julmarknad 29 nov

Ansvarig ledare var Kjell Pettersson och för serveringen svarade Lena Nyberg. För åttonde året i rad hölls julmarknaden i fästningen och både antalet försäljare och besökare ökar för varje år. Det är en härlig mötesplats för medlemmar och Tingstädebor och ett bra tillfälle för försäljarna att marknadsföra sina produkter. Att hålla julmarknad samma dag som Bläse kalkmuseum är bra för att få besökarna att åka norrut och att det var barmark och gott väder gjorde det ännu bättre.

Ekonomi

Årets resultat visar på vinst med 27 096 kr och det är främst Tingstäde fästningen som ger ett bra överskott, men ideellt arbete och låga underhållskostnader för året påverkar också. Föreningen har skänkt 2 000 kr till Bungemuseets bevarande. Det finns en gammal skolbank från Tingstäde skola där.

Övrigt

- ❖ Hans-Yngve Magnusson och Bengt Norman var föreningens ombud vid Gotlands Hembygdsförbunds årsstämma i Kappelshamns Folkets Hus den 13 april 2014.
- ❖ Tingstädedagen genomfördes den 31 maj och 22 företag och organisationer deltog genom att sponsra annonser och affischer som distribuerades över större delen av ön. På Polhemsgården hade hembygdsföreningen kaffeförsäljning i ladan och en utställning med skolplanscher och skolfoton i magasinet samt skötte parkeringen på åkern. Övriga deltagare på gården var Unga Örnar, Röda Korset, Socialdemokraterna, Centern, ATV med fyrhjulingar, Follingbo Trädgård, Anna Jansson, Tarja Matthing, Cornelia Adolfsson och Maj Svensson. Andra aktiviteter var frukost på Thairauken, kanonsalut vid fästningen, Tingstädeloppet, ridorientering, hästshow, militär fordonsparad, godisregn och dagen avslutades med pub och dans vid Stall Misteln.
- ❖ Föreningen har skickat en skrivelse till Forsvidens Vindkraftspark, Länsstyrelsen och Region Gotland och lämnat synpunkter på de 31 vindkraftverk med en maxhöjd på 210 meter som planeras i Tingstäde med omnejd.
- ❖ Tio personer från föreningen har gått en guidekurs för Jan Luthman i Studieförbundet Vuxenskolas regi.

- ❖ Medlemmar som fyllt jämna år har uppvaktats.
- ❖ En lördag i september anordnades en tröskdag vid Myrvälder och det har blivit ett populärt inslag tack vare familjerna Johansson och Myrvälder. Kaffe och varm korv serverades och som sig bör på en tröskdag så fanns här även tröskbulle.
- ❖ Föreningen har röjt vid fästningsbacken inför vinterns pulka- och skidåkning.
- ❖ Tingstäde fiberförening har fått ett litet utrymme i vagnslidret till noden för fibern mot att hembygdsföreningen fått en fiberkabel indragen till kammaren.
- ❖ Grillfest blev inställd detta år.
- ❖ På idrottsplatsen har aktiviteten varit hög och tio tävlingar har planerats och genomförts, bland annat Valborgskastet i femkamp och Veteran DM. Säsongen startade redan i april och avslutades i oktober. Skötsel av idrottsplatsen har skett genom gräsklippning, röjning. Lagning av kasthåll och även underhåll och målning av baracken. Radio Gotlands ETER har varit på besök den 8 aug och det informerades om verksamheten.
- ❖ Årets tema för Kulturarvsdagen den 14 september var "I krigens spår" och givetvis var det öppet för visning i fästningen och kragmotorn kördes två gånger.
- ❖ Föreningen har fått bidrag från Leader Gotland till en mobil toalettvagn.

**Tingstäde järnvägsstation och poststation 1940
Foto från Curt Ljungdahls beredskapstid i Tingstäde
Inlämnat till föreningen 2014**

Slutord

Så har då ännu ett år passerat i föreningen med allt vad det innebär. Många ideella föreningar kämpar i motvind. Vi i styrelsen tycker dock att vi har varit lyckligt lottade, då vi har lyckats att förnygra vår förening och under året har vi skapat arbetstillfällen för ungdomar i vår verksamhet. En verksamhet som växt genom bland annat fler besökstillfällen och aktiviteter i fästningen, iordningställande av glasbottenbåten Bulan för turer till Bulverket och föreningen har blivit huvudman för Tingstädedagen – en dag med många olika aktiviteter och samarbeten som drog över 1 200 besökare till Tingstäde.

Styrelsen vill härmed rikta ett stort och varmt TACK till alla engagerade medlemmar. Vi ställer våra platser till förfogande och överlämnar åt årsmötet att välja ny styrelse.

Tingstäde i mars 2015

Styrelsen för verksamhetsåret 2014

.....
Hans-Yngve Magnusson
ordförande

.....
Magnus Christiansson
vice ordförande

.....
Pernilla Norlander
kassör

.....
Katrín Lötgård
Sekreterare

.....
Mona Nylund

.....
Hans Boman

.....
Bengt Norman

.....
Åke Stenman

.....
Berit Pettersson